

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szobotica, SZERDA 1923. július 25.

198. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lelbach-palota)

Örök bizonytalanság

Csodálatos az a deru tánc, ami az optációs rendelet végrehajtása körül folyik. Az optálók jogviszonyait a békeszerződés rendezte. A békeszerződés rendelkezéseinek végrehajtására megjelenik egy miniszteri rendelet, mely nem egészen azt mondja, amit a békeszerződés elrendel. Az ellenmondások kiküszöbölésére megjelenik egy végrehajtási utasítás, mely mást mond, mint a békeszerződés s mást, mint az alaprendelet. A közhatalóságok nem tudnak eligazodni az ellentmondó rendeleteken, felvilágosítást kérnek a miniszteriumtól, mely újabb rendeletet bocsájt ki. Ez az új rendelet most már nemcsak a békeszerződéssel, az alaprendelettel, a végrehajtási utasítással van ellentétben, hanem azzal a rendelettel is, amit meg akar magyarázni. Az egyik rendelet szerint az optálóknak július 26-ig el kell hagyni az ország területét, a másik szerint azoknak is, akik optálhattak volna, de nem optáltak az SHS. királyság javára. A harmadik rendelet kötelességévé teszi a rendőrhatalóságoknak, hogy utasítsa ki az idegen országok javára optáltakat s azokat, akik az SHS. királyság javára nem optáltak. A negyedik rendelet eltiltja a rendőrhatalóságoknak a kiutasítást. A helyzet egyre bonyolultabb, a jogviszony egyre áttekinthetlenebb, a bizonytalanság egyre elviselhetlenebb. Ime, július 25-én azok, akiknek július 26-án el kell hagyni az ország területét, nem tudják, menniük kell-e, vagy maradhatnak még. S mikor már a bizonytalanság elérte tetőfokát, megérkeztek a belügyminiszter rendelkezése, hogy egyelőre felfüggeszti az optálók kiutasításáról szóló rendeletének végrehajtását.

Visszavonja a rendeletet? Nem. Hatályon kívül helyezi? Nem. Enyhíti a szigorú rendelkezéseket? Nem. Csak egyelőre és csak felfüggeszti a végrehajtását. Mi más jelent ez, mint hogy állandósítja a mai bizonytalanságot, rendetlenséget. Az optálók tovább lebeghetnek a két országhatár között. Megint nem tudhatják, melyik órában fogja a belügyminiszterium visszavonni a rendelet végrehajtásának felfüggesztését s akkor újra nyakukba szakad a bizonytalanság kinja s bár még ki sem hült közük melegétől a kalapács, vagy a kasza, amivel ennek az országnak javára dolgoztak, kezükbe vehetik a vándorbotot.

És ugyanez történik majdnem minden rendeleti szabályozás körül. Megjelenik a miniszteri rendelet s a közhatalóságok, melyek-

nek az lenne a kötelességük, hogy szó és késedelem nélkül végrehajtsák a rendeletet, elkezdjenek tételödni, fontoskodni, a rendeletek célszerűségét vizsgálják és végrehajtás helyett kérdést intéznek a rendeletet kibocsátó miniszteriumhoz. Sokszor jogosult is lehet ez a kétségeskedés, mert a jogalkotó tényezőből hiányzik még egyrészt azoknak a kérdéseknek tüzetes ismerete, amiket szabályozni akarnak, másrészt hiányzik a jogalkotásban való jártasság, mely minden fölmerülő esetre előre tudna intézkedni és amely hozzáférhetetlen szabotossággal dönt minden kérdésben.

A köztisztviselőkben pedig nem fejlődött még ki az a közszolgálati szellem, mely auktoritást látna a felsőbb hatóságokban s mely az engedelmes és lelkiismeretes végrehajtást tűzné ki legfőbb feladatul. Ma a köztisztviselők kritikával fogadják minden

rendeletet, az állam érdekét a rendelettel szemben is megakarták védeni s nagyon sokszor még az is közrejátszik, hogy minden olyan rendelkezéssel szemben, mely jogokat ad, méltányosságot gyakorol, fokozott aggályokat s ellenérzéseket tenyészt ki a nemzeti elfogultság. Így volt ez minden adóügyi rendeletnél, minden iskolarendeletnél, a választói névjegyzék összeállításánál, az agrárreformnál, — ki győzné föl sorolni az államélet minden megnyilatkozását.

A jogrend megteremtésének, a konszolidáció elmélyítésének valóban nem ez a legcélravezetőbb módja. Így csak az a bizonytalanság lesz állandó, az a kétség lesz örökös, amivel a polgárok száza és ezrei riadtan várják, hogy a meg nem érthető, vagy meg nem értett jogi szabályozás hol, mikor vág bele feltűnő, tisztos polgári érdekeikbe.

A demokraták kivonultak a parlamentből a tisztviselőtörvény megszavazásánál

A demokrata- és földmivespárt deklarációban tiltakozik a tisztviselő-törvény ellen — Radics István kiadatásáról szerdán határoz a parlament

Pasics miniszterelnöknek a radikális klub hétfői esti ülésén tartott beszéde szétfosztotta azokat a reményeket, hogy a kormány ezúttal is elállna a szigorú intézkedések alkalmazásától Radicsal szemben. A beszéd alapján kedden már az egész politikai közvélemény azt várta, hogy a mentelmi bizottságnak Radics kiszolgáltatásáról szóló jelentését a parlament napirendjére tűzik, miután ez logikus következménye Pasics ama kijelentésének, hogy Radicsal szemben minden személyes tekintet mellőzésével a törvény teljes szigorával kell eljárni.

A parlament keddi délelőtti ülésén ki is osztották a képviselők között a mentelmi bizottságnak Radics kiadatását indítványozó jelentését és az esti ülésen a napirend megállapításánál valóban ki is tűzték a szerdai ülés napirendjére a kiadatás tárgyalását. Ezzel szabad folyást engedtek a törvénykezésnek és most már a zagrebi ügyészség feladatát képezi, hogy Radics ellen a felmerült vádak alapján az eljárást megindítsa. Hogy ez a bírói eljárás Radics letartóztatását vonja-e maga után, vagy pedig szabadlábban marad-e Radics a vizsgálat folyamán, még a jövő kérdése. A radikálispartban uralkodó hangulat azonban Radics közeli letartóztatásnak tervére enged következtetni.

A parlamenti szünet elrendelését keddre várták, azonban a mai ülésen nem fejezték be a napirenden szereplő jégkárbiztosítási törvényjavaslat tárgyalását, úgy, hogy a szü-

net előreláthatólag csak csütörtökön fogja a parlament megkezdeni.

A parlament megszavazta a tisztviselőtörvényt

A parlament keddi ülésén, amelyet délelőtt kilenc órakor nyitott meg Jovanovics Ljuba elnök, — a törvényhozó bizottság beterjesztette a tisztviselőtörvényről szóló jelentését. A jelentéshez elsőnek Davidovics Ljuba, a demokratapárt elnöke szolt hozzá, aki a demokraták parlamenti klubja nevében nyilatkozatot olvasott föl. A nyilatkozatban rámutattak a demokraták arra, hogy a törvényhozó bizottság ülésén, a melyeken a javaslatot elvileg megszavazták, soha sem fogadták el a demokraták indítványait. Különösen sérelmesnek tartják azt, hogy a javaslat a tisztviselők fizetését a katonatisztek fizetéséhez mérten aránytalanul állapítja meg. Minthogy nem akarják a felelősséget a hibás javaslatért, a kormánytöbbséggel vállalni, nem vesznek részt a további tárgyalásokon és kivonulnak a parlament üléséről.

A deklaráció felolvasása után a demokraták elhagyták az üléstermet a földmivespártiakkal együtt, a kik a demokratákhoz hasonló szellemű nyilatkozatot olvastak föl. A klerikálisok, bár a demokraták nagyon számítottak rájuk — nem követték őket, bentmaradtak az ülésen és Hohnyec a klerikális párt nevében kijelentette, hogy a javaslat ellen fognak szavazni. Ugyanilyen értelemben beszélt Pucelj kmet-párti

és Szekulics szociáldemokrata is, a kik szintén résztvettek a szavazásban.

Az ellenzék felszólalásaira Trifkovics Markó miniszter válaszolt, aki elítélte a demokraták és a földmivespártiak eljárását és megdicsérette a klerikálisok következetes és parlamentáris magatartásukat. Beszéde után az elnök névszerű szavazást rendelt el, amelynek során a tisztviselőtörvényt 121 szavazattal 21 ellen a parlament elfogadta. A javaslat mellett szavaztak a németek és dzsemitet képviselői is.

A napirend második pontja a legfelsőbb állami számvevőszék tagjainak megválasztása volt. A szavazásban 182 képviselő vett részt. Megválasztották elnöknek Popovics Milutint, tagokul pedig Stojilkovics Nikolát, Konyovics Nikolát, Vasovics Mihajlot, Valjak Dusánt, Szeretics Josipot, Dimitrijevics Danát és Vodopivec Hilanát. A megválasztottak közül kettő demokrata, egy szlovén, a többi radikális. A választás eredményének kihirdetését a demokraták nagy lármával fogadták. Pribicevics Szvetozár ezt kiáltotta a radikálisok felé:

Botrány! Vásárt kötöttek a klerikálisokkal!

A jégkár törvény tárgyalására kiküldött bizottság előadója aztán beterjesztette a bizottság jelentését, a melyhez Lazics Voja földmivespárti szolt hozzá elsőnek. Beszéde végzetével a délelőtti ülést az elnök berekesztette.

A délutáni ülés

A parlament délutáni ülését az elnök hat órakor nyitotta meg, folytatták a jégkár törvény vitáját, a melyben résztvettek Gospincsar klerikális, Szretenovics demokrata, Timotievics demokrata, Pucelj kmet-párti és Trifkovics miniszter.

A javaslatot névszerű szavazással a parlament végül 159 szavazattal 19 ellen általánosságban elfogadta.

A szavazás után az elnök bejelentette, hogy az igazságügyminiszter beterjesztette a parlamentnek az Ausztriával kötött konvenciót.

Elhalasztották a kormány rekonstrukcióját

A kormány rekonstrukciója, a melynek megtörténtét a keddi nap folyamán várták, ismét halasztást szenvedett. A jelek szerint a halasztás azért történt, mert Pasics miniszterelnök nem akarja a rekonstrukciót a nemzetgyűlés szünete előtt végrehajtani és így az új miniszterek kinevezése és a tárcákban tervezett változás csak csütörtökön fog megtörténni.

A radikális klub ülésén kizárólag Vuicsics belügyminiszter távozásáról volt szó, míg Markovics igazságügyminiszter, aki a hétfői ülésen igyekezett tisztázni és mentesíteni magát az ellene felmerült vádakkal szem-

ben, valószínűleg továbbra is meg fog maradni állásában.

A radikálpárt a hétfőn megszakadt tanácskozásait nem folytatta és csak szerdán fog ismét ülést tartani.

Protics Sztoján pártja a községi választásokon

Protics Sztoján kedden este Beogradba érkezett. Nyaralását azért szakította oly hirtelen félbe, hogy idejében Beogradban legyen a községi választások előtt. Pártja valószínűleg a polgári listát fogja támogatni, hogy ezáltal a demokrata szavazatokat csökkentse.

Az optáltaknak nem kell még kiköltözködniük

Abellügyminiszter visszavonta az optálók kiutasításáról szóló rendeletet

Az optáltak kiutasítása ügyében kedden kedvező fordulat állt be. A kiutasított optálók tömeges panaszára dr. Pletikoszits András főispán, hétfőn telefon útján utasítást kért a belügyminisztériumtól az optáltakal való eljárásra vonatkozólag.

Kedden délelőtt megérkezett a belügyminiszter távirati rendelete, amely az optáltak kiutasításáról szóló rendeletet visszavonja, mert az S. H. S. és magyar kormány között létrejött megegyezés értelmében az optálók még három évig tartózkodási helyükön maradhatnak. A szerződés értelmében az optáltaknak 1926 július 26-án jár le költözködési határidejük. Ezt a szerződést a népszövetségi tanács is regisztrálta.

A távirati rendeletre a suboticei rendőrség azonnal beszüntette a kiutasítások végrehajtására megkezdett intézkedéseket. Így az új belügyminiszteri rendelkezés alapján úgy a külföldre optáltak, mint azok, akik 1910 január 1. után szereztek meg az itteni illetőséget és nem optáltak az S. H. S. királyság javára,

még három évig jelenlegi lakóutuasították volna a szláv optálókat.

Hogy a belügyminisztérium az optáltakat kiutasító rendeletét visszavonta, abban értesülésünk szerint a mellett, hogy a vajdasági hatóságok mindenünnen azt jelentették, hogy a rendelkezésre álló rövid alatt a rendeletet nem lehet végrehajtani, része van annak is, hogy a beogradi magyar követség a rendelet kiadása után azonnal interveniált a kor-

mánynál. Mivel pedig az optáltak kiutasítása Magyarország és Jugoszlávia között kölcsönösségen alapul és így a kiutasítások foganatosítása esetén Magyarországról is kiutasították volna a szláv optálókat, a kormány jobbnak látta rendelkezését visszavonni. Ezekután valószínűleg tárgyalások indulnak meg ismét a két kormány között az optálók költözködésének kölcsönös elhalasztása érdekében.

A bácskai katolikusok sérelmei

A suboticei püspökség memoradumban követeli a kormánytól a sérelmek orvoslását

Nem titok, hogy a vajdasági római katolikus egyház és a hívők évek óta sérelmezik azt a magatartást, amelyet a kormány és a hatóságok az egyház intézményeivel, birtokaival és a vallási funkciók gyakorlása alkalmával a funkcionáriusokkal szemben mutatnak. A hivatalos körök intézkedései, a zárdák, iskolák, egyházi földek lefoglalása, legutóbb pedig a sentai templom-affér miatt mind nagyobb idegesség nyilvánul meg egyházi körökben és a római katolikus hívők is sok sérelmet találnak az eddigi hivatalos intézkedésekben.

E sérelmek miatt, — mint Beogradból jelentik, — pénteken Beogradba utazott Budanovics Lajos suboticei apostoli adminisztrátor és a vallásügyi minisztériumban részletesen előterjesztette egyháznak sérelmeit és öt pontból álló memorandumot adott át a kormány részére, amelyben az eddigi sérelmek orvoslását kérte.

A memorandum a következőkben ismerteti a római katolikus egyház panaszait:

1. Husz római katolikus zárdát lefoglaltak, illetve oly módon vették köztulajdonba, amilyenre csak Szovjetországban lehet példát találni. A zárdák közül egyet Stara-Kanizsán teljesen kiürítettek és konvik-

tussá alakították át.

2. A telekkönyvekben a római katolikus egyház nevében álló 920 hold földet elkobozták.

3. Elvették 212 iskolatermet és 70 kántori és tanítói lakást.

4. Elvették a novisadi római katolikus főgimnáziumot, mely kifejezetten katolikus iskola volt.

5. Ujabbban elveszik azokat a kántori és tanítói földeket, amelyeket a kegyurak kimondottan a kántori javadalmaszások céljaira adtak az egyháznak. Ezzel megnehezítik az istentiszteletek megtartását is, mert a kántorok a földjövedelem elvesztése után a csekély jövedelem miatt nem fognak állást vállalni.

A memorandum szerint a sérelmeket fokozza a legutóbbi sentai templom-affér is, ami kétségtelenül azt bizonyítja, hogy a kormány a pravoszláv vallást uralkodó egyházzá akarja tenni és a kormányzat, valamint a hatósági közegek állandóan üldözik a katolikus egyházat, ami nemcsak a katolikus klérus tagjai között, hanem a hívők egész tömegében is nagy elkeseredést kelt.

A birtokok elkobozása, — mint a memorandum mondja, — a suboticei katolikus egyházat nagy anyagi javaktól fosztotta meg, amelyek nemcsak egyházi, de nagy mértékben kulturális célokat is szolgáltak és

így az a veszély fenyeget, hogy az egyház nem tud kulturális feladatainak megfelelni. Súlyosbítja a helyzetet az is, hogy az elkobzott birtokokra a pravoszláv egyház tart igényt és a pravoszláv klérus a földeknek saját nevére való átírását követeli.

Mint értesülésünk, a memorandum-ban foglalt panaszok orvoslásán kívül Budanovics apostoli adminisztrátor elégtételt követelt a vallásügyi minisztériumban a sentai templom-affér miatt is és kifejtette, hogy az elégtétel megtagadása súlyos következményeket vonna maga után.

Egyházi körökben nagy érdeklődéssel várják, hogy a kormány milyen módon fog intézkedni a memorandum-ban közölt panaszok ügyében.

Közvetlen távirati összeköttetés

Bácska és Budapest között

— Novisadi munkatársunktól —

A posta az az intézmény, amely ellen a legtöbb panasz merül fel. A panaszok sok esetben tulzoltak, de legtöbb esetben megállják helyüket. A panaszok legfőbb oka az, hogy a posta és táviratnál a háboru után következő években nem javítottak semmit, a gépek, huzalok tönkrementek, a szakavatott személyzet nagy részét elbocsátották, a másik része pedig önként hagyta ott a postát, mert jobb állást talált.

A sok panasz végre utat talált az illetékes körökhöz és a közel jövőben már oly intézkedéseket léptetnek életbe, melyek alkalmasak lesznek a helyzet megjavítására.

A novisadi postaigazgatóság elrendelte, hogy a területén levő összes telefon állomásokat felül kell vizsgálni. Az eddigi folyós elemeket száraz elemmel fogják kicserélni, úgy, hogy a gyakran beálló telefonzavarokat ezzel kiküszöböljék. A postaigazgatóság rövidesen megkezdje a telefon apparátusok kicserélését is,

A jégverem

Irtá: Tersánszky J. Jenő

Kelemen, a szatócs, amióta a másik boltos kinyitott mellette, valósággal ép esztét vesztette el dühében és kapzsiságában. Ez pedig nehezen egyeztethető össze, ugyebár, ezzel a szakmával.

Azonkívül Kelemennek alig kellett tartania tőle, hogy legázolja vetélytársa. Először is a boltja sokkal jobb helyen volt a mezővároskában, ép a domb alatt, ahol szívesen állnak meg a vásáros szekerek a koptató előtt. Másodszor Kelemen már eléggé megszedte magát, hogy bírja a versenyt. És harmadszor Kelemen nem is a boltból szedte meg magát, hanem a csempészetből. De talán ép ezekben az üzelmében tartott az új boltostól.

Elég az hozzá, hogy Kelemen, amilyen vérmes, izgága ember volt amúgy is, nem egyszer gyilkossági szándékokat forgatott fejében az új boltos ellen és végül tehetetlenségében ostobaságokra ragadtatta magát.

Bejött valaki régi vevői közül a boltba, akit csak egyszer látott meg az új boltosnál.

— Kérek kettőért paprikát.

— Nincs! — felelte kurtán Kelemen.

— De hisz itt van a zsákban, Kelemen ur, — mutatta a bámuló vevő.

— Nincs! Magának nem eladó. Menjén az új boltoshoz. Kap nála.

Ilyen bárgyuságokat művelt Kelemen.

Hiába istenkedett neki felesége. Hiába kezdett tényleg rosszabbul menni a boltja, nem a konkurens, hanem saját bárgyúsága miatt. Kelemen valósággal megláborodott s inkább be akarta csukni az egész boltját, ha egy szemérmes is át kell adni forgalmából az új boltosnak.

Hogy az új boltos nyilvánosan gyálázta és ezt annak visszamondták, az csak természetes. Am az új boltos és fiatal felesége szelid, parkodó emberek voltak s elbocsátotta file mellett a szóbeszédet az üzlet érdekében, amely gyarapodott is folyvást. Mig Kelemenhez már csak megszorult népek kezdtek hűek maradni, természetesen hitelbe.

*

Igy álltak az ügyek, mikor egy éjjel, úgy pitymallattájt, egy szekér állt meg Kelemen boltja előtt. A szekéren csempésztet só volt.

Az ilyen dugárak raktárául a Kelemen jégverme szolgált az udvarán a most is Kelemen és felesége, a megbízható öreg cselédjük, meg a kocsis már végzett az áruberaktározással. A kocsis elkészönt és indult s Kelemenék is nyugovóra készültek vissza.

Hogy, hogy nem, Kelemen, mielőtt lefeküdt volna, véletlen kinézett az utcára s át az új bolt felé is, a domb tetjén.

Hát amit ekkor látott Kelemen, attól Kelemen, ha úgy marad, bátran oda szállíthatták volna kőből faragott névrokona helyébe, szentnek, a templom portáléjába.

A csempészszekér ott állt a dombon, az új bolt előtt. És az új boltban világ és ki-s befutkos. Végül Kelemen látta, hogy az új boltos felugrott a kocsis mellé a szekérre és gyű! Vágtában egyenest a mezővároska piaca felé.

Kelemen érezte, hogy most a guta jön. És ha nem a guta, akkor más alakban, de a halál. A visszavonhatatlan romlás.

A kocsis elárulta a csempészsót az új boltosnak. Vagy csak színiel is szállította ide neki, hogy rajtacsipicsék és tönkretéhessek. Most bajtanak

egyenest a fináncokért, ha nem a rendőrkért is. És a jégvermet ki nem lehet üríteni addig.

Kelemen érezte, hogy holt ember.

Kelemen boült, úgy pörén és felöltöben egy székre az ágya elé és miután valahogy elnyögte feleségének, mit látott, végeztül csak egy utolsó szívesre kért:

— Oldhatod el, mondom, hogy oldhatod el a ruhaszárító kötelet.

*

Szerencse, hogy Kelemené nem nyugodott bele ebbe a megoldásba. Egy csomó rémüldözés, keşergés, töprengés után végre is odáig noszogatta Kelemen, hogy felkelt a székről. És Kelemen, ami elgondolni is hallatlan, az új boltoshoz készült, most, éjnek idején

— Akkor nincs más, mint hogy leütöm! — fujta Kelemen.

— Igérj, fizess akármit, neki is, a fináncoknak is. Osztozz meg velők. Meglátod lehet. Én nem nézem olyan embernek ezt az új boltost, — lihegte Kelemené, Kelemen után, amint tényleg neki is támolygott a dombnak.

*

A Kelemen vevői attól fogva fura változást észleltek Kelemenben. Hiába emlegették neki az új boltost, Kelemen nem szitkozódott, nem átkozódott:

— Boldoguljon, — dörmögte. — Mitetszik? Paprika? Nagyon jófélélt kaptam. Tessék.

*

Hogy mi okozta ezt a változást? Hát kérem, ne találgassák. Nem az ugysem, amit sejteni akarnak.

Kelemen akkor éjjel, az új bolt előtt, már egy más kocsit látott, mikor felért. És Kelemen meg sem nézte jobban. Mert ugyis biztosra vette, hogy kiket hozott az új boltos vendégeinek.

Kelemen nyitva találta a boltajtót és

nyitva a következőt is, az új boltos hálszobájába. Hát betámolygott, ösztönszerű, riadt hallgatózhatnékkal. Pedig hát Kelemen danolva is beronthatott volna oda, afelel, hogy egy-kettőre észrevegység.

Kelemen az ágyon, párnákkal feltámasztva, az új boltos szép, fiatal feleségét pillantotta meg legelőbb, nem kis rémületére. A fehér vánkások, paplan, minden, merő-merő vér volt. És a krétafehér boltosné körül a kerületi orvos buzgólkodott, vizes borogatással, amit az új boltos facsart éppen a laborban. És most fordult éppen az orvos az új boltoshoz:

— Jég, kérem, az kellene ide, mondom.

Az új boltos ekkor kétségbeesetten nézett körül. Így többek közt egyszerre Kelemen is észrevette az ajtóban. Az új boltos erre egyszerre láthatóan a remény és kétség közt ment Kelemen felé:

— Szomszéd ur, — szólította meg, — ha istent ösmer, magának, úgy tudom, van jégverme!

— Hát mi van? — rebegte Kelemen.

— Mi ez a vér?

— Láthatja. A feleségemet elővette az éjjel a csuklás. És nem tudtuk elállítani. Még most is alig szünik. Attól kapott orrvérzést. Az isten áldja meg szomszéd urat, hogy a szekeret ideadta, az orvosért. Nem tudom, mi lett volna, ha nem jön idején az orvos ur. S még most sem tudom, mi lesz. Egy kis jeget, az istenre kérem, szomszéd ur.

Az új boltos könnyező szemekkel szorongatta Kelemen kezét. De Kelemen, félig megbárgyulva alig tudta végül valahogy kimakogni:

— Adnék-adnék, isten úgy segéljen, de nem jégverem az enyém. Csak volt. Vigyje el nekem...

a fall telefont helyébe mindenhol asztali telefonokat fognak telepíteni.

A telefon és távirat szolgálat zavartalan lebonyolítása végett az eddigi két építési osztály helyett öt építési osztályt állítanak fel, melyek székhelye Novisad, Vinkovce, Subotica, Veliki-Beckerek és Pančevo lesz. Ezeknek az építési osztályoknak lesz a feladata, hogy az esetleges rongálásokat, melyek viharok alkalmával szoktak leginkább fellépni, azonnal eltüntessék, hogy ne forduljon elő, hogy napokig ne lehessen valamely vonalon beszélni vagy táviratozni.

A postaigazgatóság elkészítette a Novisad—Budapest közvetlen táviró vonalat, a huzalok is ki vannak feszítve, csupán a magyar kormány hozzájárulása szükséges, hogy működésbe helyezték. Ez a vonal nagy fontossága, mert ennek üzembe helyezésével Veliki-Beckerek kapcsolatával kaphatja Novisad, Subotica, Beograd stb. a sürgönyök Magyarországból. Ha a magyar kormány a hozzájárulást megadja, az esetben 2—3 nap alatt e vonalat átadják a forgalomnak.

A Novisad—Beograd közvetlen új telefon vonal is kész már és ezt ebben a hónapban átadják a forgalomnak. Ez az új vonal lehetővé teszi, hogy gyorsabb összeköttetést kapjon Subotica, Novisad Beograddal és nem kell órák hosszát várni. Az ősszel befejezik a Veliki-Beckerek—Beogradi vonalat, a napokban adják át a forgalomnak a Palánka—Ifjoki vonalat, hol egy hónapig sem telefonálni, sem táviratozni nem lehetett, mert a vonal zivatar alkalmával megrongálódott és csak most tudták kijavítani. Az ősszel megtörténik Keletbánságnak Beograddal telefonice összekapcsolása is.

A Beograd—Budapest közti telefonösszeköttetés, amelynek felvételéről többször volt már szó, — nem nyílik meg. Az erre vonatkozó tárgyalások is megszakadtak.

A személyzethiányon egyelőre nem lehet segíteni, de reméli a postaigazgatóság, hogy az ősszel rendszer hat hónapos kurzust kezdhet és akkor szakavatott tisztviselőket tudnak képezni, mert az igazgatóság is elismeri, hogy a mostani személyzet elleni panaszok sokban helytállóak.

Nagy baj a bő termés

Végeladást rendeznek a vrsaci szőlőtermelők

Vrsacról jelentik: A közeledő szeptember elő nem a legnagyobb nyugalommal néznek a vrsaci szőlőtermelők. Nem azért, mintha rossz volna a termés, ennek legfeljebb csak örülnének, hanem azért, hogy a múlt évi bor is még a pincékben van és nem lesz a szüretre üres hordó. A vrsaci szőlősgazdák már mindent megpróbáltak, hogy a kormány segítsen a helyzetükön, azonban minden kilincselés hiábavalónak bizonyult, mert sem vám-, sem szállítási kedvezményt nem kaptak, ami lehetővé tette volna a vrsaci bor exportálását.

A vrsaci szőlőtermelők most abban a helyzetben vannak, hogy ráfizetés mellett is tudjanak tavalyi borukon és így el tudják helyezni az idei termést, amely — sajnos — mondják a vrsaciak, — nagyon szép reményekkel kecsegtet. A termelők elhatározták, hogy nagy szabású végeladást rendeznek a tavalyi borból. Fölviták az ország valamennyi borkereskedőjét, hogy Vrsacon másfél-dináros áron lehet kapni a gyöngyöző nedű literjét. Ez az ár szinte nevetséges a borárak mellett, mert — és most mi mondjuk: sajnos — máshol nyolctíz dinár átlagos ár mellett árulják a tavalyi bor literjét.

A vrsaciak hisznek abban, hogy a másfél-dináros ár vonzani fogja a borkereskedőket és sikerülni fog majd eladni a múlt évi termésnek még meglévő hetren százalékát.

Miért nem tartóztatták le Gagliardit?

Vilder képviselő interpellációja a külügyminiszterhez

A beogradi és zagrebi politikai köröket még mindig élénken foglalkoztatja az emigrációból amnesztiával hazatért Gagliard Mankó ügye, aki legújabbán, minden jel szerint, a politikai agent provokátor szerepét tölti be Zagrebban a legutóbbi kémkedési és hazafüggelőségi afférekkel kapcsolatban. Gagliardi szerepének tisztázására — mint Zagrebból jelentik — Vilder Veceszláv demokrata képviselő a következő interpellációt intézte Nemesics külügyminiszterhez:

»Kérem Miniszter urat, hogy a parlament legközelebbi ülésén a következő kérdésekre válaszolni szíveskedjék:

1. Tud-e arról, hogy Gagliardi Mankó a külföldről visszatért Zagrebba és

mindaddig nem tartóztatták le?

2. Tud-e arról, hogy ez a Gagliardi Mankó államunk megalakulása óta negyven éven keresztül az úgynevezett »horvát komitéc-ben és azon kívül is nemcsak agitált, hanem kémiszolgálatot is teljesített az állam ellen

más hatalmak előnyére és megbízásából?

3. Tud-e arról, hogy Gagliardi Mankót számos büncselekmény terheli,

amelyeket a háború alatt Horvátországban és Szerbiában, főképp Kragujevácon követett el?

4. Tud-e arról, hogy Gagliardi Mankó nemcsak, hogy teljesen szabadon él Zagrebban, hanem emellett úgy viselkedik, mintha látogatást akarna tenni a királyi helytartónál és mindenütt mutogatja a miniszteriumnak egy igazolványát, amely szerint

az államhatalom különleges politikai kiküldetéssel bízta meg őt.

5. Ha minderről tud, mivel igazolja a Miniszter ur az alája rendelt szervek emez eljárását, amely Zagreb város egész polgársága körében jogosult erkölcsi elkeseredést és felháborodást idéz elő.

6. Ha Gagliardi Mankónak ez a favorizált helyzete a helytartónak vagy más politikai hatóságoknak szándékos aktusa, mit akar a Miniszter ur cselekedni, hogy a törvénynek és a nyilvános közvéleménynek a szükséges elégtételt megadja? Milyen rendszabályokat akar e közegeknek ilyen súlyos hibája ellen alkalmazni?

Az interpellációra a külügyminiszter, — hir szerint — rövid időn belül válaszolni fog a parlamentben.

Friedrich István nyilatkozata Horthy Miklós kormányzó ellen

Ulain segítségével bosszút akar állni a Tisza-pörben való meghurcoltatásáért

Budapestről jelentik: Nagy feltűnést keltett politikai körökben, hogy Friedrich István, aki nemrégiben tért vissza törökországi utjáról, első dolgának tartotta a nemzetgyűlésben védelmére kelni annak az Ulain Ferencnek, akivel élethalálharcot vívott a Tisza-pörben. Ulain emelte tudvalevőleg elsőnek azt a vádat Friedrich ellen, hogy részes a Tisza-gyilkosságban, Ulain preparálta a hamis tanukat a pörben Friedrich ellen és amikor az ügyész már elejtette a vádat a kurzus első miniszterelnöke ellen, Ulain volt az, aki ennek ellenére is fenntartotta a gyilkosság vádját Friedrich István ellen.

Friedrich egyik budapesti lapnak adott nyilatkozatában megcáfolja azokat a kombinációkat, amelyekkel magyarítani próbálják, hogy Ulain mellé állt és többek között a következőket mondja:

— Csak azért szólaltam fel, mert a hallottak után meggyőződésemem lett az a már régebben bennem élő gyanu, hogy a spekulációval szemben a mai rezsim azért olyan tehetetlen, mert számos exponense és mindentelén függvénye a spekuláció köldökzsinórján élésködik. Sokakat megdöbbentett például multkor az ülésen az egyik szocialista képviselőtársam közbeszólása, amikor a Dorogi-gummi részvények és bizonyos hívatatok között nagyon furcsa összefüggést lelejtett le. A rezsim egész apparátusa a hosszal közeli rokonságban van, sőt előkelő hölgyek, akik szeretik a hosszt és a gummit, e téren közismert zsenifalással tudják ezeket a piszkos hullámokat saját hasznukra fruktifikálni. Ezt ma Budapesten mindenki tudja. Ha már most köztudatba megy, hogy a törvényhozás tagjai is erre a sáros utra tévedtek, sőt a róluk feltételezett és nekik tulajdonított befolyást részvények útján közpénzre váltották fel, akkor megzúnt a nemzetgyűlésnek még az a kis íckintője is, amely csak azért maradt meg, mert még sokan hiszik, hogy a vízű katasztrófa

bekövetkezése előtt a mai kormányt le fogja mondani.

Friedrich arra vonatkozólag, hogy azért sietett volna Ulain támogatására, mert Ulain megígérte neki, hogy a Tisza-pör rejtelmének lelejtésében segítségére lesz, a következő nyilatkozatot tette:

— En nem tudom, hogy terjedt el az a hír, hogy Ulain képviselő a Tisza-ügy mostanáig ismeretlen rejtelmét le akarja leplezni. En Olaszországban értesültem arról az összecsapásról, amely Ulain és Huszár Károly között lefolyt. Nekem ehhez semmiféle hozzátennivalóm nincsen. Tehát az én részemről a Tisza-ügyet csak akkor tenném a legközelebbi ülésen szóvá, ha ez valamelyik oldalról a vitába bedobtnék. Hogy ebből az ügyből én még egy-két urnak tartozom és itt nem Ulainra célozok, hanem másokra gondolok, azt ma Magyarországon mindenki tudja. Természetesen, aki nekem ennek a kölcsönnek a visszatérítésénél segítségemre lesz, az háldra fog kötelezni.

Hogy ki az az »egy-két urna«, akiknek Friedrich még »tartozik«, az kiderül Friedrichnek egy másik nyilatkozatából, amelyben Ulain első, vádemelő cikkének történetét ismerteti. Ez a nyilatkozat így hangzik:

— Azon az éjszakán, amikor a cikket a Szózatba leadták, telefonált nekem a katonai cenzura és jelentette, hogy »egy borzalmas cikket küldtek a Gellért-szállóból azzal, hogy annak a Szózatban okvetlenül meg kell jelennie«. A cenzura a cikk megjelenésének engedélyét megtagadta, legalább is aznap, bár kijelentettem, hogy semmi kifogásom sincs megjelenése ellen. Néhány perc múlva újra megszólalt a telefon. »Jelentem alázatosan, — mondották — hogy a fővezérségtől most az a parancs jött, hogy mindenki ellen, még ha kell, fegyveres erő felhasználásával is, a cikket meg kell jelentetni, mert magasabb politikai és nemzeti érdekét követeljük. Erre megengedtem a cikk megjelenését. En elismerem és tudom,

hogy Ulain képviselőtársam olyan részletek és adatok birtokában kell, hogy legyen a Tisza-ügyre vonatkozóan, amelynek napvilágra hozása az egész mai politikai épületünket alapjaiban megrendítené.

Ez a nyilatkozat világossá teszi, hogy Friedrich első nyilatkozatában, amikor visszatéréséről beszélt, Horthy Miklós akkori fővezérre, a jelenlegi kormányzóra célozott. Tekintettel arra, hogy Friedrich mindig hajlamos volt arra, hogy alapjaiban rendítsen meg épületeket, újabb botrányokra van kilátás a magyar politikában.

Zalaegerszegrre utazik

a budapesti jugoszláv alkonzul

Megállapítja az internált jugoszláv állampolgárok számát

Beogradból jelentik: Az SHS. kormány és a magyar kormány között létrejött megállapodás értelmében Preradovics budapesti alkonzul pénteken Zalaegerszegrre utazik, hogy az ott internált jugoszláv állampolgárok helyzetét megvizsgálja és szabadonbocsátásuk érdekében eljárjon. A jugoszláv követség értesülései szerint az internált táborban 140 jugoszláv állampolgár van, míg a magyar külügyminiszter nyilatkozata szerint csak harminckilenc. Preradovicsnak most módjában lesz pontosan megállapítani, hogy tulajdonképpen hány jugoszláv állampolgár tartózkodik fogolyként Zalaegerszegen.

A román nemzetiségi párt

tárgyalásokat kezdett a kormány

A románok nemzeti kisebbségi politikát folytatnak

Politikai körökben nagy meglepetést keltett a román párt fellépése, amely pártnak tizenhéttagú küldöttsége jelent meg Beogradba és követeléseik ügyében tárgyalásokat kezdtek a radikális párttal.

A Bácsmegyei Napló beogradi munkatársának alkalma volt beszélni ez ügyben a román nemzetiségi programmal megválasztott dr. Zsan képviselővel. Dr. Zsan kijelentette munkatársunk előtt, hogy tévesek voltak a sajtónak ama hírei, amelyek a román képviselőknek a radikális pártba történt belépéséről szóltak. Ő csak a radikális klubba vétette fel magát, de a pártnak nem lett tagja és teljes mértékben megtartotta a román nemzetiségi párt különállását, amely kisebbségi pártnak tekintti magát.

Az utóbbi időben — mondotta dr. Zsan — a román párt szervezkedését nagy eréllyel folytatták és a Bánság valamennyi románlakta községében újra szervezték a helyi vezetőségeket, nemrégiben pedig Vrsacon újjáalakult a párt központi vezetősége is. Ennek elnöke Novák Aurél dr. lett, aki a román nemzetiséget a magyar uralom idején a budapesti parlamentben képviselte, alelnökké pedig Petrika Tódor nikolincai esperest választották.

Zsan dr.-nak a helyzete meglehetősen kényes a radikális klubban, mert, bár tagja a klubnak, klubtársai meglehetősen bizalmatlansággal viseltetnek vele szemben, úgy, hogy a vajdasági radikális képviselők szokásos gyűléseikre sem szokták meghívni.

A radikális klubba való belépést a román párt képviselője azzal indokolta, hogy a román nemzetiségük kis számára való tekintettel nem lett volna semmi eredménye az ellenzéki szerep vállalásának és sokkal többet használhat nemzetisége érdekében, ha kompromisszumos politikát folytat a kormánnyal. Ez azonban — mondotta dr. Zsan — nem jelenti azt, hogy feladtuk volna a román nemzetiség létérdekéiért folyó küzdelmet és a párt programjából bármit is engedünk volna. Hogy

nagyobb nyomtatékot adjanak a román nemzetiségi párt követeléseinek, a párt képviselője nem egyedül kezdett tárgyalni a kormánnyal és a radikális párttal a követelésekről, hanem a központi bizottság tagjai teljes számban megjelentek Beogradban.

Pasics miniszterelnök a románokkal való tárgyalások folytatásával Gyuristics Markot bízta meg, aki helyett azonban elfoglaltsága miatt, Andrics Vlado képviselő vezeti a tárgyalásokat. A kormányt Sztojadinovic pénzügyminiszter és Markovics igazságügyminiszter képviseli a megbeszéléseken, amelyeken részt vett közülük Janjics Voja, a radikális párt főbizottságának titkára és Grgin Dusan képviselő is.

A román nemzetiségi párt kívánságai három csoportba oszthatók. Az első csoportban a közigazgatási téren követelték bizonyos engedelményeket, így többek között a községek autonómiájának visszaállítását — a legszélesebb demokrácia alapján. Másodsorban gazdasági követeléseket támasztottak, különösen az agrárreformot illetően, amelyre vonatkozólag azt kérték, hogy a nemzeti kisebbségek is részesüljenek az agrárreform előnyeiben. E tekintetben a románokat súlyos igazságtalanságok érték, amelyek annál föltűnőbbek, mert a Romániában élő szerbeket nem zárták ki az agrárreformból. A román nemzeti párt erre nézve bemutatta a temesvári agrárhivatal okmányait, amelyből kiderül, hogy a romániai Bánságban a szerbeknek is osztottak földet az agrárreform végrehajtásakor.

Mindezeket kívül a párt teljes szabadságot követelt és az iskola-kérdés rendezését, ha másként nem, a reciprocitás elve alapján, továbbá a román görögkeleti egyházak részére egy püspöki helynökség föllállítását, amelynek kéri figyelembe venni azt, hogy Temesváron a görögkeleti szerbek részére már állították föl püspöki helynökséget.

A Pasics miniszterelnök által delegált bizottsággal folytatott tárgyalások során Zsán — különösen a kormány tagjai részéről — nagy jóindulatot tapasztalt. A tárgyalásokon azonban eddig még megegyezés nem történt.

Ne legyünk Palicson betegek!

Milyen a palicsi egészségügyi szolgálat?

Hétfőn este hat óra körül a palicsi strandfürdőnek móló-hidján elcsuszott Hegedüs Jánosné Frankopanska-uca 13. szám alatti lakos és olyan szerencsétlenül esett el, hogy eszméletlenül terült el. A szerencsétlenül járt 33 éves asszonyt férje és a fürdőzők közül többen éleszteni kezdték, azonban eredmény nélkül. Ezért Ahác István a strandfürdő felügyelője telefon útján a helyszínére hívta dr. Schwartz Ottó palicsi orvost, aki azonban azt kérdezte, hogy van-e a szerencsétlenül járt nőnek pénze. Erre kocsin mentek el Schwarcz doktorért. Nyolc óra elmúlt már, mire a helyszínére érkezett, ahol Hegedüs még mindig eszméletlenül feküdt a női kabinoknál rögzített fekhelyen.

Az elkésve érkezett orvosi segély után még egy nehézséget kellett leküzdeni. A szerencsétlenül járt asszony hozzátartozói betelefonáltak a városba a mentőkért, hogy szállítsák lakására az eszméletlen beteget, azonban a mentők is megtagadták ezt a kérést, arra való hivatkozással, hogy csak a tisztí főorvos utasítására szállíthatnak valakit a lakására, egyébként csak a kórházba van joguk beteget szállítani. Így előbb meg kellett keresni dr. Pavkovics Milutin városi tisztí főorvost és csak az ő utasítására szállították este tíz órakor a mentők lakására Hegedüsét.

Négy órára van szükség, amíg Palicson valaki orvosi segélyben részesül.

Aláírták a lausannei békét

Törökország kereskedelmi enyezményt kötött Lengyelországgal

A lausannei konferencia, amely a januárban történt félbeszakítás után közel három és fél hónapig volt együtt, kedden véglegesen befejeződött. A konferencián résztvevő hatalmak a kidolgozott békeszerződést a Palace Hotel disztermében ünnepélyes keretek közt kedden aláírták.

A diszgyűlésen az ünnepi beszédet a svájci szövetség tanács elnöke mondta, aki rövid beszédében örömeinek adott kifejezést afölött, hogy a konferenciának sikerült a békét Törökország és a nagyhatalmak között megteremteni. A beszédre a török delegáció nevében Izmed pasa válaszolt, aki megköszönte a svájci szövetség tanács vendégbarátságát és kijelentette, hogy Törökország a békét az általános világbéke érdekében fogja felhasználni.

A beszédek után aláírták a békeszerződés okmányait. Elsőnek Izmed pasa látta el aláírással a tizen-nyolc pontból álló szerződést, aztán

sorban Anglia, Franciaország és Olaszország megbízottjai. Anglia nevében Horace Rumbold, Franciaország nevében Pelle tábornok, Olaszország nevében pedig Pevni írták alá az okmányokat, amelyek csak az esetben lépnek érvénybe, ha Törökországon kívül még három nagyhatalom ratifikálja a szerződést.

Ugyancsak aláírták Lausanneban ünnepélyes keretek közt a török-lengyel kereskedelmi egyezményt. A szerződés aláírása alkalmával a török delegáció részéről hét delegátus volt jelen, köztük Izmed pasa, Hasszan bej és Nuri bej, míg a lengyel delegációt négy megbízott képviselte. Az új kereskedelmi szerződés három irányú konvenciót tartalmaz, a két nemzet barátságos viszonyára, kereskedelmi összeköttetésére és kölcsönös letelepedési kedvezményére vonatkozóan. Az aláírás után a delegációk vezetői rövid beszédeket mondta a török-lengyel barátságról.

Az Ulain-ügy a magyar nemzetgyűlés előtt

Az igazságügyminiszter beismerte, hogy történtek megvesztegetési kísérletek — Felhatalmazták a kormányt bünvádi eljárás megindítására Ulain ellen

Budapestről jelentik: A magyar nemzetgyűlés keddi ülését nagy érdeklődés előzte meg, mert ezen az ülésen tárgyaltak Ulain Ferenc képviselő kiadásáról a bírói eljárás lefolytatása céljából, a nemzetgyűlés megtagadása miatt. Az ülés — mint előrelátható volt — bővelkedett izgalomban és viharokban. Különösen az igazságügyminiszter felszólalása keltett nagy érdeklődést, aki megállapította, hogy csakugyan kaptak leveleket a bankoktól olyan leveleket, amelyek arról értesítették őket, hogy az illető bankok megbízás nélkül értékpapirokat vásároltak részükre és a nyereséget számlájuk javára írták. Mint hogy azonban Ulain általánosságban vádaskodott és nem nevezte meg a megvesztegetett képviselőket, a nemzetgyűlés felhatalmazta a kormányt arra, hogy a bünvádi eljárást megindítsák ellene.

Az indemnitási vita során elsőnek Friedrich István szólalt fel és átadta Kemál pasa üdvözlését a magyar nemzetgyűlésnek.

Beszédében kijelentette, hogy ha Magyarország demokráciát akar tanulni ne nyugat felé, hanem kelet felé tekintsen. A nyugati államok demokráciájára jellemző a francia demokrácia, amely a Ruhr-helyzetet idézte elő. Igazi demokrácia csak Törökországban van. — mondotta Friedrich — arról kell példát venni. Felhívta a nemzetgyűlés figyelmét arra, hogy Konstantinápoly kiürítése után küldjön küldöttséget Törökországba, mert a magyarságnak is képviselve kell lenni Törökország ünnepén Konstantinápolyba való bevonulása alkalmával.

Beszédét azzal fejezte be, hogy az indemnitást elfogadja.

A következő felszólaló Nemes János hosszabb beszéd kíséretében benyújtotta az igazságügyi bizottság javaslatát az Ulain-ügyben. Hangsúlyozta, hogy Ulain az elnök felszólítása ellenére is megismételte általánosító vádjait a nemzetgyűlés ellen és a nemzetgyűlést olyan szímben tüntette fel, mintha az a maga egészében meg nem engedett módon nyereszkedett volna. A Hitelbank, a Magyar Folyam és Tengerhajózási R. T. és az Interrekt részvények tőzsdén való elhelyezése alkalmával. Javasolja, hogy a nemzetgyűlés adjon felhatalmazást az igazságügyminiszternek a bünvádi eljárás megindítására és rendelje el a tárgyalás sürgős megtartását.

Utána dr. Nagy Emil igazságügyminiszter szólalt fel, aki kijelentette, hogy fenntartja álláspontját, amely szerint Ulain általános vádjai a nemzetgyűlés tekintélyét ássák alá és ezért a bünvádi eljárást meg kell indítani. Ha Ulain megnevezi a megvesztegetett képviselőket, hajlandó jogi álláspontját megváltoztatni. Kénytelen azonban lelkiismeretére és hivatali állására való tekintettel olyan közléseket tenni, amelye-

ket elkerülni sem tudna, ha csak erkölcsi felfogásával nem akarna ellentétbe jutni. Módjában volt a vádak elhangzása után a legkülönbözőbb személyekkel beszélni és komoly helyről olyan nevek és tényálladékok jutottak tudomására, amelyekből megállapíthatja, hogy ezek mögött, — ha csak rágalmazás formájában is — messzemenő célok rejtőznek. Felkereste azokat az előkelőségeket, a kikről azt állítják, hogy a bankoktól a kérdéses leveleket kapták, ezek azonban valamennyien megbotránkozva utasították vissza a vádakat. Az a meggyőződés alakult ki benne, hogy ha volna olyanok, akik ilyen leveleket kaptak, azok visszaküldték az ilyen leveleket. Lehetnek ugyan olyanok is, a kik nem küldték vissza, mert személyesen meggyőződött arról, hogy ilyen levelek léteznek és több előkelő közfunkcionárius kapott ilyen levelet. Hogy magas hivatalnokok és politikusok milyen jogi viszonyban vannak a bankokkal, ahhoz senkinek sincs köze, ellenben ha előzőleg az illető banknál semmiféle számlájuk nem volt és megbízást sem adtak a vételre és mégis kaptak olyan levelet, amelyben értesítik őket, hogy számlájuk javára a bank valamilyen részvényt vett, akkor igenis feltárási a megvesztegetési szándék. (Helyeslés.) Bejelenti erre vonatkozólag az anélkül és büntetőjog reformálásának szükségességét, majd kijelenti, hogy nem tud olyan egyént, aki a részvényeket elfogadta volna, csak olyanokat, a kik visszautasították. Ezért az ügyészséget utasította, hogy forduljon a vizsgálóbíróhoz, akitől azt kívánja, hogy a bankokban — amelyeket nem akar megnevezni — nézze át a kontókat és az előkelőbb személyekkel folytatott levelezést, hogy így megállapíthatják a megvesztegetés tényét. Találtak is erre vonatkozó levelezést, amelyből megállapítható, hogy fenntartogtak egyes nevekkel kapcsolatban a megvesztegetést igazoló tényálladékok. Mindenkit felkér, hogy a vizsgálóbíróhoz juttassa el a birtokában levő adatokat. Biztosíthat mindenkit, hogy a kormánynak eltökélt szándéka, minden eltussolás nélkül tiszta világosságot teremteni az ügyben. (Éljenzés, taps.)

Farkas István szociáldemokrata hozzászólásának tartja a bírói eljárást és sürgősebb elintézkedést követel.

Friedrich István helyesli az igazságügyminiszter kijelentését....

Propper Sándor szociáldemokrata: megvan a páhli!

Nagy Emil igazságügyminiszter: Szemtelen, komisz vámszsdg ilyen mondan!

Erre óriási vihar tör ki. Az elnök rendreutasítja Proppert, az igazságügyminisztert pedig kéri, tartózkodjék az ilyen kijelentésektől.

Friedrich kijelenti, hogy konkrét ada-

tok vannak arra a papírra felírva, a melyet átad az igazságügyminiszternek, köztük több aktív államtitkár neve, a kik a részvényeket elfogadták, továbbá egy kuriai bíró és egy miniszteri tanácsos neve, akik visszautasították (Élénk helyeslés.)

Rassay Károly felszólalásában helyesli az igazságügyminiszter és a kormány álláspontját.

Ezután a nemzetgyűlés elfogadta az igazságügyi bizottság javaslatát és felhatalmazta a kormányt az Ulain elleni bünvádi eljárás megindítására.

4.25

a magyar korona Zürichben
Hírek a magyar termésköltség jóvátételi célra való lefoglalásáról

Körülbelül hat hétig állott a magyar korona 6 és 6.50 centimes között Zürichben, míg szombaton hirtelen 5.375 centimessel zárult magyar valuta jegyzése a svájci tőzsdén, a hétfői 5.50-re való rövidéletű feljavulás után pedig kedden 4.25 centimesre sülyedt közel 30 százalékos veszítve négy nap előtti árfolyamából.

A magyar korona nagymértékű esése igazolta azoknak az álláspontját, akik a 6—6.50 centimes árfolyamnívó fenntartását a magyar kormány valutajavító akciójának tulajdonították és akik arra számítottak, hogy a magyar jóvátételi kérdés rendezetlensége és Magyarország erre vonatkozó kedvezőtlen kilátásai, valamint a magyar kormány kölcsönakciójának meghiúsulása miatt a magyar valutának esetében rohamosan kell követnie a német márkát. A magyar valuta esését a külföldi tőzsdék már nagyrészt előre leszámították, úgy, hogy hosszú idő óta Zürichben jegyezték a legmagasabban a magyar koronát. A legerősebben Bécsben dolgozott a contremín, ahol a 6 centimes zürichi kurzus idején is csak 3.50—4 centimes körül mozgott a magyar korona zürichi paritásra átszámított árfolyama.

Az e hét első napján bekövetkezett esés után mindemellett meglepetésként hatott a magyar koronának a keddi zárlatig 4.25 centimesre való sülyedése, ami az előző napi 5.50 centimes árfolyam husz százaléknak elvesztését jelenti.

A külföldi tőzsdék hangulata után ítélve a magyar korona nem fog megállni a mai 4.25 centimes árfolyamnál, hanem az értékesítés nagyobb mértékben tovább fog folytatódni. Ebben a feltevésben dolgozik tovább a spekuláció, amely a mai nagy esés után is erősen kontremínálja a magyar koronát.

A külföldi bizalmatlansággal szemben a magyar hivatalos körök mégis biznak a magyar valuta feljavulásában és ennek tulajdonítható az, hogy a budapesti devizaközpont a husz százalékos áresés ellenére csak 8—10 százalékkal emelte a külföldi valuták hivatalos árfolyamait.

Az áresés-okozta pánik ellensúlyozására a Magyar Távirati Iroda jelentést tett közzé annak dokumentálására, hogy a hivatalos körök biznak a magyar korona feljavulásában.

A jelentés szerint a korona zürichi esésével kapcsolatban illetékes helyen a következőket jelentették ki: A magyar kormánynak tudomására jutott, miszerint a külföldön bizonyos források azt híresztelték, hogy a jóvátételi bizottság a kölcsön ügyében kiküldött bizottságot utasítással látta el, hogy Magyarországot termésköltséget foglalja le. Megállapítást nyert, hogy a hír légből kapott koholmány és most is, mint annyiszor, ravaszul készült és sajnálatos módon sikerült hőrzemanőverrel állunk szemben. Remélhető, hogy a külföldi közvélemény e tény tudatában nem fog továbbra is felülni ennek a tőzsdemanővernek.

A zagrebi kémnő a vesztőhelyen

Hogyan bírták vallomásra Androlics Danicát?

A zagrebi kémkedési ügy vádoltainak Beogradba történt szállítása után a nyilvánosságra jutottak a nyomozás eddigi eredményei, amelyekről a következőket közlik: A nyomozó hatóság megállapította, hogy a kémszervezeteknek egész hálózata működött közre a szóbanforgó afférban, jól szervezett kémirodákkal, amelyeknek központja Romában volt. A római központnak egyik fontos fiókja volt a zagrebi, amely Rakeken át kapta Romából az utasításokat. A zagrebi titkos iroda Avdagics Szulejmán — az állítólagos Syri herceg — lakásán működött, a kurírszolgálatot pedig Androlics Danicán kívül még egy másik zagrebi nő látta el. Ez a nő Androlics Danica letartóztatása idején a horvátországi Viroviticán tartózkodott és a letartóztatások hírére a birtokában levő olasz utlevéllel Olaszországba szökött.

Kémhálózat az egész országban

A zagrebi fióknak az országban még exozitúrája is volt Varasdón, Viroviticán és Skopljeben, azonkívül összeköttetésben állott a kaposvári kémszervezettel. Kaposváron keresztül tartották fenn a kapcsolatot Budapesttel és Grünwald őrnaggyal, a magyar kémiroda vezetőjével. A skopljei exozitúrájának Bitoljban és Debarban voltak kirendeltségei. A skopljei megbízottak tartották fenn az összeköttetést Ghilardi Lipót tiranai csendőrtiszttel, Wied herceg volt tisztjével, akiről a kémkedés során már többször szó esett. Ghilardi közvetítésével küldték Albánián keresztül Romából a kémszervezet részére a pénzt, míg az utasításokat Rakeken át hozta a két női kurír.

Askopljei szervezet összeköttetésben állott a macedón bandavezetőkkel és a Lazarov tábornok vezetésével működő tartalékos tisztek szervezetével.

Kivégzési jelenet a fogházban

Az Avdagics lakásán tartott házkutatás alkalmával fehérművek és képek között chiffrirozott jegyzeteket találtak, amelyeket az Androlics Danica által adott chiffre-kulcs segítségével sikerült megfejteni.

Androlics Danicától csak nehezen sikerült a chiffre titkát megszerezni. Eleinte megtagadta a kulcs elárulását, úgy, hogy ennek megszerzése végett a nyomozó hatóságok cselhez folyamodtak.

Androlics Danicát levitték a fogház udvarába, a fal mellé állították, személt bekötötték, a rendőrök feyvert szegtek reá és közölték vele, hogy kivégzik.

A nő erre halálfelelmében elárulta

a chiffre-jegyeket és így sikerült elolvasni az Avdagicsnál talált titkosjelű iratokat. Ez iratokból megtudták azoknak a volt osztrák-magyar tiszteknek a neveit, akik most a jugoszláv hadseregben, különböző helyőrségekben aktív szolgálatot teljesítenek és részesei a kémkedésnek.

Letartóztatott tisztek

A zagrebi magasabb katonai körök parancsára a nyomozás adatai alapján Délszerbiában számos tisztet letartóztatott, akikkel Androlics Danica — saját bevallása szerint — összeköttetésben állott és akik — mint mondta — olasz lárért mindent hajlandók voltak elárulni.

A tiszteknél, letartóztatásuk alkalmával, valóban nagyobb összegű olasz pénzt találtak, amelynek eredetéről nem tudták számot adni és megállapították, hogy valamennyi gyanúsított tiszt viszonyain felüli költséző életmódot folytatott. A kémkedésben való részvétellel gyanúsítanak a letartóztatottakon kívül még több horvátországi tisztet is, akiket azonban egyelőre nem tartóztattak le hanem felügyelet alá helyezték őket.

Skopljeben egy mohamedán ember lakásán több fontos okmányt találtak, amelyek kiegészítik a Zagreb-ban talált iratokat. A letartóztatott Avdagicsnak sikerült cellájából egy papírszeletet kicsempészni, amelyet egy mohamedán adott, hogy egy vasutással küldje el Olaszországba a megszökött női kurirnak. A nyomozó hatóságok ezt a cédulát is lefoglalták.

A katonai hatóságok a nyomozás eddigi adatai alapján azt a meggyőződést szerezték, hogy a bűnügynek nemcsak katonai kémkedési jellege van, hanem politikai célok is irányították a szervezetet, amely arra törekedett, hogy az S. H. S. hirdetésben felfordulást idézzék elő.

Trifunovics Brankó belügyminiszteri megbízott és Popovics Dusan beogradi rendőrtisztviselő Zagreb-ban részt vettek a nyomozásban, a mit azonban vasárnap hirtelen félbeszakítottak és — mint megírtuk — a Zagreb-ban letartóztatott két gyanúsítottat Beogradba szállították.

A beogradi kihallgatások

A zagrebi kémkedési ügyben most már Beogradban folyik tovább a vizsgálat. A kihallgatásokat Lazarovics Manojlo rendőrfőnök vezeti, aki átvizsgálta a kémkedési ügy aktáit és kihallgatta Androlics Danicát, akinek a kihallgatása több órát vett igénybe. Kedden szállították Beogradba a Délszerbiában letartóztatott katonatiszteket is, akik valamikor az osztrák hadseregben szolgáltak és a kémkedési ügyben súlyos bizonyítékok merültek fel ellenük.

tül, a vegyvizsgáló állomás véleményének beérkezéig fizetniük kell az áru után a magas vámraktári illetéket. Ez a vámilléték természetesen megdrágítja az árut és így nemcsak a kereskedőknek okoz kárt, hanem az árak alakulására is drágító hatással van.

A kereskedők arra kérték a minisztert, hogy a suboticiai vámhivatal mellé szervezzenek egy önálló vegyelemző intézetet. A miniszter indokoltan találta a kereskedők kérelmét és kijelentette, hogy a felállítandó vegyvizsgáló intézetnek ad vegyészeti, személyzeti és teljes felszerelést, a kereskedőknek kell azonban megfelelő helyiségről gondoskodniok. A kereskedők megnyugvással fogadták a miniszter kijelentését és valószínűleg a Lloyd helyiségében fognak megfelelő helyiséget a vegyvizsgáló intézet részére átengedni,

HIREK

Egy kritikus albumától

Okos ember megkockáztathatja azt is, hogy ostobaságot mondjon, — mélyebb értelmet loagnak mögötte keresni és esetleg találni. (Mint Goethe-nek minden jelentéktelen sorából szimboliztikus vonatkozást vagy rejtett filozófiai gondolatot olvasnak ki a Deutobold-ok.) A számdreber pedig hibba mond esetleg deaklerenci bölcsességet — néha a kapanyél is elsül! —; akik hallják, bizalmatlanok lesznek a nyilatkozatával szemben, s épp oly bárgyuságnak fogják azt tartani, mint a többi, amit a derék térlitől hallani szoktak.

Némely ember mindenkit ostobának tart, aki okosabb nála.

Az okos lélszszemmel többet lát, mint az ostoba mind a két szemével.

Okos ember sohase küzd az ostobaság ellen, mert tudja, hogy a küzdelme hibbavaló. Ha tehát vitatkozni hallasz valakit egy ostobával, tudhatod, hogy két ostobával van dolgod.

Ne ítéljük meg senkit arról, amit beszél. Mert vannak, akik okosan beszélnek és ostobaságokat követnek el és vannak, akik számsárgókat mondanak, de bölcsnek módjára cselekszenek.

Ha egy bolond valami okosat mond, azt kevesen veszik észre. De ha okos ember mond bolondot, mindenki észreveszi.

A tenoristák — tisztelet a tiszteletreméltó kivételeknek! — tudvalevőleg nem a legszellemesebb emberek. Egy ilyen jóhangu, de nem éppen caruso-i tehetségű énekesnek mondta egyszer egy irótarunk:

— Nézd csak, mi mindnyájan tudjuk, hogy valami sok elmésséget nem várhatunk tőled. Tudjuk, hogy a hangodban fekszik az egész bölcsesség. De bocsáss meg, nem vagy annyira kitűnő tenorista, hogy jogod volna ennyire ostobának lenni! Az énekes nem haragudott meg. Annyira tenorista volt!

Egy ismerősömről: — Hogy lehet valaki ily kevés észszel ennyire okos? Egy másiktól: — Hogy lehet valaki ennyi tehetséggel ilyen számról?

Sok ésszel lehet valaki kevésbbé okos, mint egy másik kevésbé. Mint ahogy nagy tökével olyik ember kevesebb üzleti eredményt mutat föl, mint egy másik csekély kapitállal. Baedeker

— A palicsi Lányi-ünnep. Vasárnap este tartja meg a palicsi Vigadó nagytermében a suboticiai Munkás dalárda hangversenyét, amelyen Lányi Ernőnek legkiválóbb s legmaradandóbb alkotásait: A pályadíj nyertes magyar körúsnak legszébbieit fogják bemutatni. Az a nagy érdeklődés, mely a hangverseny iránt megnyilvánul, annál jogosultabb, mert ma már csak kivételes alkalommal hallhat a zenekedvelő közönség férfi korust. Most Lányi Ernő legszébb férfi korusait fogja énekelni az az énekkar, amelynek Lányi Ernő volt megalapítója és felejtethetlen tanítója. Lányi-dalokat fog énekelni Lányi Ernő hórusa — ennél csalogatósbabb programot suboticiai hangverseny nem ígérhet. A hangverseny egész jóvödelmét a Lányi emlékalap javára fordítják. Husz és tíz dináros jegyek Heumann Mór könyvkereskedésében, a Munkás otthonban és a palicsi Vigadó trafikjában kaphatók.

— Ankét a városok adórészesedése ügyében. Novisadról jelentik: A pénzügyminisztérium a városoknak a 10 százalékos adórészesedés ügyében fölterjesztett kérésére elhatározta, hogy ankétot hív egybe, amely a vajdasági városok adórészesedési ügyét végleg rendezni fogja. Az ankét, amelyet a közeli napokon összehívna — elsősorban Novisad és Becskere városok adórészesedését tárgyalja le.

— A novisadi szerb tanítókonviktus jubileuma. Novisadról jelentik: A novisadi szerb tanító-konviktus július 30-án nagy ünnepek keretében üli meg 30 éves jubileumát, amelyen résztvesznek az összes novisadi kulturegyesületek.

— Békésen intéződött el a Bethlen-Prónay affér. Budapestről jelentik: Bethlen miniszterelnök és Prónay közötti affér békésen eintződött. A segédek által fölveit jegyzőkönyv megállapítja, hogy Bethlen gróf eljárása teljesen korrekt volt. A tárgyalásokon olyan ismeretlen tények nyertek beigazolást, amelyekről Prónay tudomással nem bírhatott. Ha tudta volna, a sértést nem követte volna el Prónay, aki a Cegléden tett kijelentését jegyzőkönyvileg visszavonta.

— Negyvenöt ezer osztrák állambívatálnok elbocsátása. Bécsből jelentik: Az osztrák kormányok június 30-ig ötvenezer közalkalmazottat kellett volna elbocsátani, azonban csak harminchat-ezeröttszázat bocsátottak el. Az elbocsátottak száma azonban a vasuti alkalmazottak és a dohányjövédék alkalmazottai között véghezvitt létszámsökkentés miatt hirtelen negyvenöt ezer-negyszázöt-re emelkedett.

— Petrovoszelén is megalakult a Srnao. Petrovoszeléről jelentik: Vasárnap tartották meg Petrovoszellón a Srnao helyi csoportjának alakuló közgyűlését. Az egyesület elnökéül Mainszki Nenádót választották meg.

— Baja új főispánja. Budapestről jelentik: A kormányzó Krudy Ferencet, Baja város főispánját állásától saját kérelmére felmentette és Balku Gyula, Bics-Bodrog vármegye, valamint Szabadka város főispánját nevezte ki helyére.

— Ellentétek az osijeki tűzoltóság vezetőségében. Osijekről jelentik: Az osijeki önkéntes tűzoltó testületben már régebb idő óta ellentétek vannak a testület tagjai és vezetősége között. Az egyesület legutóbb bizalmatlanságot savazott a vezetőségnek, amely azonban nem akart megválni pozíciójától. Mint-hogy ezek a viszálykodások végül a közönség rovására mentek, mert a tűzoltóság elhanyagolta kötelességét, a város a zagrebi helytartósághoz fordult. A zagrebi helytartóság úgy határozott, hogy a vezetőséget elmozdította helyéről és az új vezetőség megválasztásáig Tucsán osijeki rendőrfőnököt bizta meg az egyesület vezetésével.

— Uj orvosudor. Balog Ernőt a wieni orvoskari egyetemen tegnap orvos-tudorrá avatták.

— Megindult az eljárás a kutya-kolbász gyártója ellen. A subotici rendőrség megindította az eljárást Csernik István ellen, ártalmas élelmicikkek előállításáért és terjesztéséért.

— Letartóztatott vagonfosztogatók. Osijekről jelentik: A vasuti rendőrség már régebb idő óta nyomozott egy jól szervezett fosztogatóbanda után, mely különösen az Osijek—Nasic közti vonalon állandóan dézsálgatta a vasuti kocsiakat. A vagonrablások mind gyakoribbá váltak és a jelek arra mutattak, hogy a banda tagjai között vasutasok is lehetnek. Hosszas nyomozás és ellenőrzés után végre sikerült a fosztogatók egy részét elfogni, akik valamennyien vasutasok. A letartóztatottakat — Kovács Rudolf, Kovacsécs Miklós és Cvitan Márton vasuti fékezőket és Belanovics Mátyás pályafelügyelőt — átadták az ügyészségnek.

Vegyvizsgáló intézet a suboticiai vámhivatalnál

A subotici Lloyd küldöttsége a pénzügyminiszternél

Kedden a subotici Lloyd-társulat egy küldöttsége tisztelgett a pénzügyminiszternél és előadta a subotici kereskedők egy régen érzett sérelmét. A mostani helyzet ugyanis az, hogyha valamely vámáru érkezik Subotícára, azt — mielőtt a címzett kereskedőnek kiadnák, — vegyelemzés végett a beogradi vámhivatal mellé működő vegyelemző intézetnek küldik be, annak megállapítása végett, hogy az áru milyen összetételű. Ennek alapján állapítják meg, hogy az áru melyik vámosztályba sorozandó. Amíg pedig ez megtörténik, az áru a vámraktárban fekszik és a kereskedőknek heteken keresz-

— A budapesti artisták bojkottáltak egy mulatót. Budapestről jelentik: Szóke Szakáll, az ismert kabaréíró a múltkoriban összeszóalkozott a Trocadero mulató tulajdonosával, Grüner Oszkarral, aki az összeszóalkozás hevében egy vasdarabbal súlyosan megsebesítette a kabaréíró. Az artisták egyesítése legutóbbi ülésén emiatt elhatározta, hogy a Trocadero mulatót nyolcnapos bojkottal sújtja. Azokat az artistákat, akik bojkottideje alatt belépnek a mulató helyiségébe, kizárják az egyesületből.

— Egy olasz orvos pótolni tudja a hiányzó emberi testrészeket. Londonból jelentik: A londoni sebészeti kongresszuson dr. Putti bolognai orvos nagy föltűnést keltett azzal az előadásával, amelyet a hiányzó testrészek pótlásáról tartott. Hosszu kísérletezések után sikerült neki olyan módszert találnia, amellyel sikeresen pótolhatja a használhatatlanságig megsérült vagy operáció által eltávolított kisebb testrészeket. Bemutatott három rokkant katonát, akiknek térdét puskalövések érték s emiatt sokáig bénák voltak s megsérült lábukat nem tudták meggörcsíteni s nem tudtak vele járni. Most mind a hárman teljesen egészséges ember módjára lépkedhetnek, mert dr. Putti mesterséges uton pótolta térdkalácsukat. A pótlás olyan jól sikerült, hogy mind a három rokkant teljesen visszanyerte térdének hajlíthatóságát.

— Beograd alatt összeütközött két hajó. Beogradból jelentik: Kedden reggel hat órakor a »Petar Zrinski« nevű személyszállító hajó Kosturból utban volt Beograd felé, ugyanakkor a »Vojvoda Putnik« gőzhajó, amely egy kövekkel megrakott uszályt vontatott Zemunba. Amikor a két hajó a Száva torkolatához ért, az uszály elszakadt a vontató hajótól és nagy gyorsasággal a személyszállító hajó felé uszott. A Petar Zrinski kapitánya nagy lélekjelenléttel parancsot adott a leggyorsabb menetre, hogy elkerülje az összeütközést, de az elszakadt uszály mégis beleütközött a hajó orrába. A gőzhajó nem szenvedett nagyobb sérülést és folytathatta útját, az uszály azonban teljes erővel beleütközött a partba és rakományával együtt elsüllyedt.

— Egy magyar uszó át akarja uszni a La Manche-csatornát. A *Matin*-nek írják Londonból, hogy néhány uszós-portember az idei nyáron meg akarja kísérelni a La Manche-csatorna átúsztatását. Calaisből akarnak elindulni a nagy sportfeladat megvalósítására. A *Matin* szerint Angliában van egy Tóth Károly nevű magyar uszó is, aki szintén meg akarja kísérelni a La Manche-csatorna átúsztatását.

— Petróleum-forrásra akadnak Equadorban. Equadorban gazdag petróleumforrásokat találtak. Kikészítésükre holland társaság alakult, amely szakértőnek Lóczy Lajos dr. budapesti egyetemi tanárt hívta meg.

— Tilos a koldulás. A belügyminiszterium valamennyi közigazgatási hatósághoz körrendeletet intézett, mellyel a koldulást az ország területén megtiltja és utasítja a rendőri hatóságokat, hogy a rendeletnek teljes szigorral szerezzen érvényt.

Dr. Faragó Géza hazaérkezett és rendelkezései újból megkezdette.

— Hátónapi börtönrre ítélték Hohenlohe-Örgel hercegnőt. Lipséből jelentik: A bíróság Hohenlohe Örgel hercegnőt, hazaárulás elősegítése és hamis eskü miatt hat hónapi börtönrre ítélte.

— Ezer afrikai vadállatot visznek Hamburgba. Egy keletafrikai partról érkező dán gőzös futott be a marseillei kikötőbe s körülbelül ezer vadállatot visz Hamburg számára.

— Elfogott olasz kém. Beogradból jelentik: A rakek-i határőrség elfogott egy olaszt, aki utlevél nélkül akarta átlépni a határt. A kihallgatásnál azt mondotta, hogy a neve *Capido Giovanni* és üzleti ügyben akart Mariborba és Splitbe utazni. Motozásánál azonban olyan iratokat találtak nála, amelyekből kitűnik, hogy kémkedni akart.

— Posta- és távirtdamuzium Beogradban. Beogradból jelentik: A posta- és távirtda minisztérium elhatározta, hogy Beogradban posta- és távirtda minisztériumot létesít, amely fel fogja tüntetni a posta- és távirtda fejlődését Jugoszláviában.

— Tűz a palicai tanyákon. Hétfő éjjel 11 órakor a palicai tanyákon tűz ütött ki. A tűz oly távol volt, hogy a tűzoltók nem tudták értesíteni és így az összegyűlt tanyaiak igyekeztek a tüzet lokalizálni. Lichstein Róza palicai lakos háza gyuladt ki, amely jóformán teljesen leégett. A kár több ezer dinár. A rendőrség megindította a nyomozást, mert az a gyanu, hogy a tűz gyújtogatók munkája.

— Hány embert lincseltek meg Amerikában hat hónap alatt? Newyorkból jelentik: Bármilyen szigorú büntetést mérnek is a bíróságok a lincselőkre, ezt a barbár szokást, úgy látszik, nem lehet megszüntetni. Most állították össze a lincselésnek ez év első felére szóló statisztikáját s eszerint hat hónap alatt tizenöt lincselés történt az Egyesült Államok területén. A legtöbb lincselést a forró éghajlatú Florida államban követik el. Itt hét ember vesztette el emiatt életét, a többi nyolc lincselés a többi államok között oszlik meg. A statisztikus megjegyzése szerint az utolsó három esztendő alatt, kismértékben bár, de mégis fogy a lincselések száma. 1921-ben még harminchat embert, 1922-ben pedig harminc embert lincseltek meg Amerikában, a mostani tizenöt lincselés közül tizenhárom esetben négereket öltek meg; volt köztük egy néger nő is. Leginkább véres verekedések, lopások, gyilkosságok miatt történtek a lincselések, néhány néger pedig azért vesztette el életét, mert fehér nőkre leselkedett.

— Hogyan hosszabbították meg egy százegy éves ember életét. Rómából jelentik: Giovanni Galli, a páduai orvosegyetem professzora érdekesen mondja el a *Corriere della Sera*-nak írt levelében, hogyan hosszabbította meg a százegy éves gróf Creppi életét. Annak illusztrálására mondja el ezt az esetet, hogy mire lehet képes az orvos, hogy ha szerencséje van. A gróf százegy éves korában tüdőgyulladást kapott. Mikor Galli professzort a beteghez hívták, az orvosok már akkor lemondtak minden reményről. Mozdulatlanul feküdt ágyában az olasz matuzsálem s olyan volt már, mintha már meghalt volna. A pap is feladta neki az utolsó kenetet s családja, mely ott állt az ágy körül, csak azt várta már, hogy az orvosok konstatálják a halált. Galli professzor a súlyos krízis után még megkísérelte, hogy injekciót adjon a betegnek, de már nem várt attól sikert. Az injekció azonban olyan jól sikerült, hogy működésbe hozta a szívet s a beteg egyszerre mozgani kezdett, fellélekzett, sőt enni is kért, néhány nap múlva pedig annyira magához tért, hogy most már az orvosok sem gondoltak többé halálára. Néhány nap múlva teljesen felépült és elment a színházba is. Ott a közönség nagy ovációval fogadta és sokáig ünnepelte.

JULIUS 23-án Suboticán átutazván, a vasútnál elveszett szürke áthuzatu sárga bőrköffer. Mivel főleg iratokat tartalmazott, melyek másra értéktelenek, tulajdonosának pedig igen fontosak, a becsületos megtaláló kéri, hogy illő jutalom ellenében adja le Sajti Lajosnál Kumičičeva ulica 35. volt Dezső-ucca.

— Mazák Lajos nyomdai segéd munkás jelentkezék azonnal Rotter Mihályné. Fischer Ernő-nyomda.

Spektator, lapunk »Pénzügyi Politika« című rovatának vezetője szerény évi tiszteletdíj fejében ajánlkozik pénzügyi tanácsadónak, a ki az összes adó, illeték, fogyasztási adó, vám stb., szóval az összes a pénzügyi hatóságok elé tartozó ügyeket, vallomások, kérvényeket, stb. elvégzi azok elintézését, s sürgeti az adóügyi tárgyalásokon a feleket képviseli és a mérlegek elkészítésénél segítkezik, hogy azok a pénzügyi hatóságok kívánalmainak megfelelően. Hasonlóképp elvállalja magánosok, továbbá ügyvédeknek a feleltől elvállalt pénzügyi szakmába való ügyek szakszerű elintézését szerény tiszteletdíj ellenében. Bővebb felvilágosításokkal szolgál reflektánsoknak a lap szerkesztője.

Foto szalon, Vig. Subotica.

I. M. Ovdia beogradi ügyvéd, telefon 1548. Čika Ljubina-ulica 11. intervenál minden ügyben a hatóságoknál. Levelez: szerbül, magyarul és németül.

Dr. Vécsei Jenő orvosi rendelője neml beteg részére rendel délelőtt 7—9. ig. délután 2—3 óráig és 5—7. ig. Lakás: Cyrill-metoda-ter. 5. I. emelet. Volnich Piroška féle ház.

KÖZGAZDASÁG

— Megszűnt az osijek-felsővárosi hajóállomás. Osijek jelentés szerint a felsővárosi hajóállomást megszüntették, a kikötőhidat leszerelték és Beogradba szállították. A személyszállító hajók ezentúl már csak Osijek-alsóvárosban kötnek ki.

Romániába költözködik a Zenta-Roskányi. Budapesti tudósítónk jelentik: A Zenta-Roskányi amelynek Magyarország területén semmi érdekeltége sincsen és amely jugoszláv érdekeltégét már régebben külön részvénytársasággá alakította át, most kivonul Magyarországból és Aradra teszi át székhelyét. A vállalat ezzel az átvonulással kapcsolatban teljesen román jellegű lesz, amennyiben korona névértékű alapítókéjéi lei névértékre változtatja át és román bankéreltségét is meghívott az igazgatóságba. A vállalatnak jelenleg hatmillió korona az alaptőkéje.

A Vajdaság postal pénzforgalma. Novisadról jelentik: A novisadi postagazgatóságnál most készült el a Vajdaság postal pénzforgalmának áprilisi és májusi kimutatása. A kimutatás szerint április hónapban a vajdasági postahivataloknál feladtak 62.310 darab utalványt 25.398.085 dinár értékben, 2115 távirati utalványt 869.966 dinár értékben, kifizettek 52.708 darab utalványt 6.154.406 dinár értékben, 414 darab távirati utalványt 235.084 dinár értékben. Feladtak 4448 darab utánvét csomagot 3.487.083, kifizettek 3410 darabot 1.764.894 dinár értékben. Befizettek csekkre 77.931.921, kifizettek csekkre 29.544.032 dinárt. Frankójegeket 2.666.078 dinár értékben adtak el. Május hónap postal forgalma a következő: Befizettek 27.144 darab utalványt 27.428.907 dinár, 2378 darab távirati utalványt 1.063.689 dinár értékben. Kifizettek 56.814 darab utalványt 26.323.839 és 1937 darab utalványt 1.127.737 dinár értékben. 14.698 darab befizetés utánvét 14.232.982 dinár értékben, 12.761 darab kifizetés 6.489.802 dinár értékben. Befizettek 28.163 darab csekket 108.283.253, kifizettek 4279 darabot 25.166.945 dinár értékben. Frankójegeket 2.844.382 dinár értékben adtak el.

TŐZSDE

15 • 15

Novisadi terménytőzsde, július 24-én. A forgalom minimális. Obuza 400 dinár, ubuza részben júliusi, részben augusztusi szállításra 375 dinár, fél kasszával 372.50 dinár, óárpa 315 dinár, új zab bácskai 300 dinár, tongeri 295—290 dinár. Liszt 0-ás 645 dinár, 6-os 475 dinár, ötös 512.50 dinár. Korpa decemberi szállításra 150 dinár, Repce kistételben 687.50 dinár.

Beograd, július 24. Zárlat: London 434.50—433.50, Páris 5.62—5.61, Newyork 94.50—94.25, Prága 2.83.50—2.83, Genf 16.83—16.80, Róma—Milano 4.13—4.12, Berlin 0.02.35—0.02.25, Bécs 0.13025—0.133, Bukarest 48.50—48, Szófia 90—87, Budapest 00.80—00.75.

Zagreb, július 24. Zárlat: Amsterdam 30.25, Bécs 0.13.30—0.13.25, Berlin 0.025—0.023, Budapest 0.85—0.65, Bilanó 4.17—4.13.50, London 435—434, Newyork 94.75—94, Páris 5.70—5.60, Prága 2.84.75—2.83, Genf 16.95—16.85.

Zürich, július 24. Zárlat: Berlin 0.0014 (0.0016), Holland 224 (224), Newyork 559.50 (559), London 25.72 (25.82), Páris 33.47 (33.27.5), Milano 24.50 (24.50), Prága 16.65 (16.90), Budapest 0.04.25 (0.055), Beograd 6 (6), Bukarest 2.95 (0.0079), Szófia 5.50 (5.60).

Budapest, július 24. A devizaközpont hivatalos árfolyamai: Berlin 3.75—5.15, Bécs: Osztrák korona 15.20—16.80, Newyork 10760—11260, Páris 6.46—6.80, London 46440—51440, Milano-Lira 471—505, Prága: Szokol 323—343. Valuták: Dollár 10810—11310, Angol font 46540—51540.

Értéktőzsde. A keddi irányzat szilárd volt, bár az árfolyamok nem eskomptáltak a zürichi esést. A kosztipéz 8—9 százalék. A következő árfolyamokat jelentik: Magyar Hitel 39000, Osztrák Hitel 180000, Kereskedelmi Bank 820000, Salgó 470000, Kőszén 1.380.000, Atlantica 152.000, Ofa 270000, Viktória butor 15000, Zabolai 90000, Csáky 45000, Rima 140000, Schlick 110000, Izzó 390000.

MEDOS

garantált legjobb minőségű

mézes
légyfogó
mindenütt kapható
Unio-družba
Maribor

3982

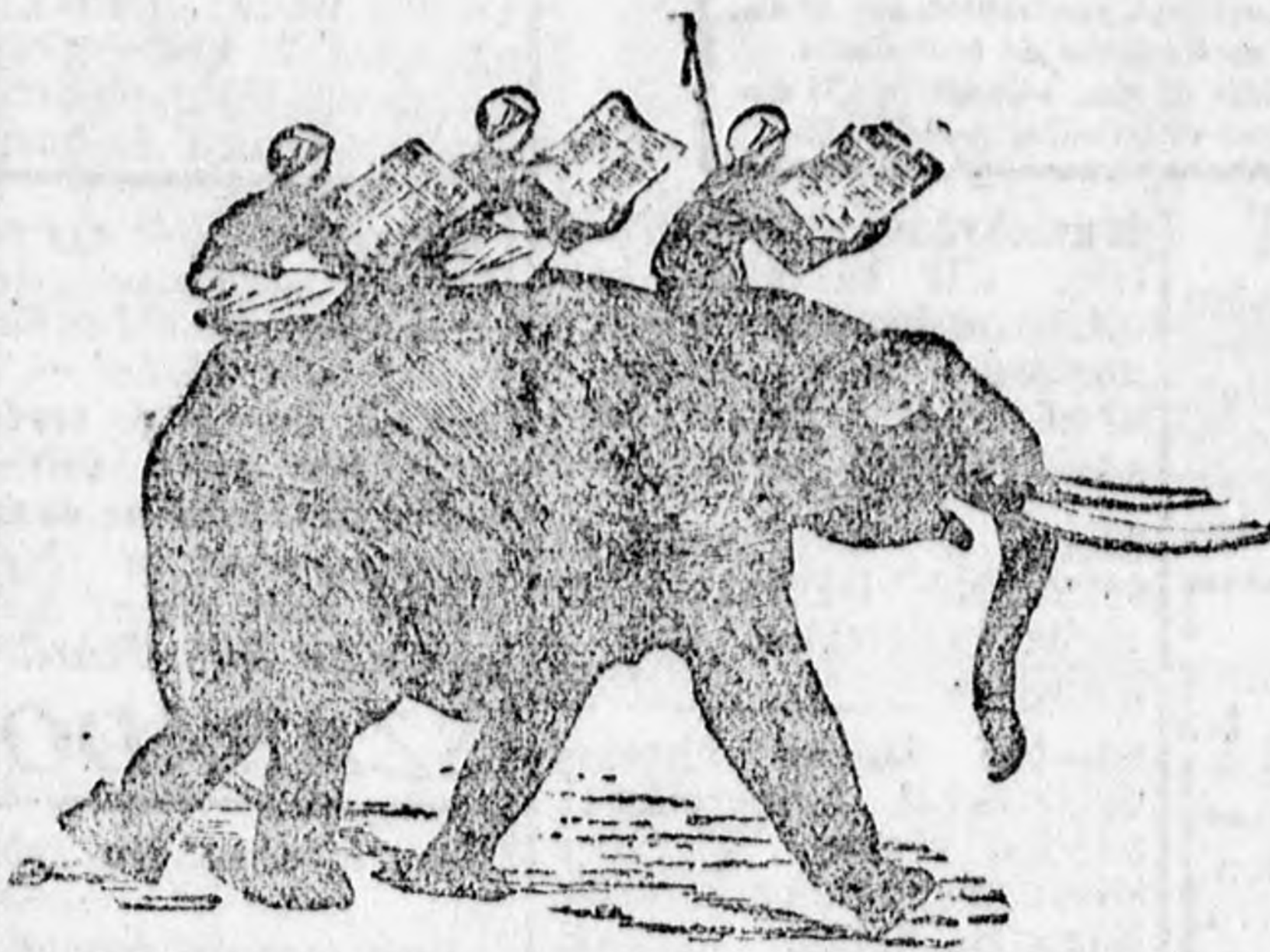
Dr. Tibor Ervin f. hó 22-én szabadságra utazik és rendeléseit augusztus 1-én kezdi meg ujra.

E. SZÉCSI
„PHILATELIA”
BÉLYEGKERESKEDÉS
Subotica (főposta mellett).
Nagy választék régi valamint új bélyegekből. Választékot gyűjtőknek referenciák címében küldök. Katalógusok Albumok rakteron.

Mariola arckrém a legjobb arcápoló!

Jegygyürük
és menyasszonyi
ajándékok a legolcsóbban
kaphatók
Á D Á M
ékszerésznél Subotica
Rudics utca 6.
Több aranyot a legtöbbet
fizeték.

PAPIRSZAKMÁBAN
szerbül tudó
alkalmazottat keres
WILHEIM
könyvkereskedés Bačka
Topola 5418

A
legerősebb
"legsikeresebb reklámozat"
nyújtja a
BACSMEGYEI NAPLO-
ban való állandó hirdetés.

Hirdetési vezérképviselet a Vajdaságon kívül
első országok számára: „INTERREKLAM”
r. t. Jugoszlávia legnagyobb hirdető irodája!
Központ:
Zagreb, Palmotičeva ul. 18. Telefon 21-65.
Képviseletek: Osijeken és Suboticán.
Több mint 50 jugoszláv és számos külföldi
újság vezérképviselete.

DIAMANT
Pékek figyelem! „DIAMANT”
a Hauser & Szooska gyárból
Wien-Stadtban, békebeli minősé-
sében, kapható kizárólag a
vezérképviseleténél Jugoszlávia
számára
Edvard Dužanec, Zagreb
Terakat Strossmajerova ul. 10.
Ovakodjunk poralaku vagy fo-
lyékony utánasoktól.

Kákányi és trifajli
cséplőszenet
vasúti rakterületeinkről
azonnal szállítunk, vala-
mint prima hulléknasáb
nagy tételekben „gnis”
tüzelőanyag kereskedés-
nél Blaszák-telep 21. sz.
Subotica.

Jovan T. Janković Beograd,
Kralj Petar és Zmaja od Noćaja utca sarkán.
Cérna:
200, 400, 500 és 1000 jardos tekercsekben és gom-
bo yagokban halászoknak, lenfonál cipészeknek
gép- és kézimunkára fekete és barna, lenfonál
nyergeseknek
Selyem fül:
10 és 20 m-től „Vulkano”, „Panter”, „Aida” véd-
jeggyel skatulyákban, „Conea d'oro” fekete 20 m,
„Bristol” 12/4, 12/5, 12/6, 22 m csomagokban
Tűző fonál:
„Esmeralda” és „Alba” 30-tól 90 számig,
Selyemcérna fekete és fehér. Különböző zsebken-
dők mint az ismert „Derna” védjeggyel, valamint
az összes rövidárú. Eladás tucatonként, csoma-
gonként, kilonként és ládánként. Nagyobb vétel-
nél megfelelő árendmény! Konkurencia kizárva!
Belföldre postcsomagokban!
Minden kereskedőnek saját érdeke,
hogy itt vásároljon! 5474

Főlerakat:
KAUFMANN HERMAN
bőrkereskedőnél Subotica

A világi legjobb cipőkremje

a valódi párisi LION-NOIR

BOROSHORDÓKAT
300—800 literig minden mennyiséget veszlek.
Árajánlatokat „JÓ HORDÓK” jelígerő e lap
kiadó-jába kérek. 5450

Weitzenfeld és Társa
Subotica
Iroda: Városi bérpalota. — Telep: Sental-put
Távíratcím: KENDERIPAR.
Telefon 190. Alapítva 1902.

PONYVA
ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS.
AJÁNL:
Lópokróccokat, tűzoltó és kerti tömlő-
ket, uj lisztes, gabonás, gyapju, toll,
komló és szalmazsákokat, madrac és
roletta szöveteket jutából és lenből,
mindennemű házivásznat.
Zsineg, kötél és hevederek.

Egy használt, de jókarban levő
fedeles hintó
megvételre kerestetik.
Cim a kiadóban. 5550

„TŐZSDEI HIRLAP”
a legelérjedtebb, lejobb budapesti napilap. Meglelenti na-
ponta celutan 8-12 oldal terjedelemben az összes európai tozs-
dék z önkurusa, az ezenkívül közgazdasági ér esülésekkel,
bővel hírek, művészeti- és sport rovatokkal. Mindenki olvassa,
ak a tozsde, a vallás, a közgazd. sár eseményei érde-
kelnek. Naponkénti ellékelt: **GAZD SÁGI HIREK AZ UTÓD-
ALLAMORRÓL.** A „Tőzsdei Hírlap”-ban minden hirdetés fel-
tétel nélkül eledményel is Budapestben, Magyarországon összes
városban és országokon, Bécsben, Berlinben, Európában összes
— fővárosban a reklancok ezrei és ezrei árúnyják. —

„TŐZSDEI HIRLAP”
SZERKESZTŐSÉGE, KIADÓHIVATALA és NYOMDÁJA:
BUDAPEST V., VILMOS CSÁSZÁR UT 78.

PATRIA
BÁCSKAI MŰMALOM, BAČKA TOPOLA
KERES
VIZSGÁZOTT GÉPÉSZT
ki gőzgép- és dinamókezelésben megfelelő gya-
korlattal rendelkezik. — Ajánlattevők részletes
írásbeli ajánlataikat az eddigi működés és az igényelt
fizetés megjelölésével sürgősen nyujtsák be.
— A magyar nyelvvel kívül a szerb horvát vagy
a német nyelv tudása feltétel. — Az állás azonnal
vagy egy hónap múlva elfoglalható.

BOROSHORDÓKAT
I-a új transzportihordót — — — 300—800 ltr.-ig
Erős ászok (lager) hordót — — — 10—40 „
és kevésbé használt hordót — — — 200—500 „
továbbá
TŰZIFÁT, SZENET- és MESZET
(vaggontételekben) a legjutányosabban beszerezhet
AUGSBURGER IMRE
kereskedőnél SUBOTICA, Ciril-Method trg 7.

Utazó
kerestetik
a textil szakmából, Vojvodinában jól be-
vezetett, azonnali belépésre. — Kimerítő
ajánlatok fizetési igényekkel megjelölve
GOLDSTEIN I GREBLICKI céghez ZAGREB
Hica 6. intézendők.

I-a. GÉPSZIJAK minden méretben,
VARRÓ- és KÖTŐSZIJ, Croupon,
GÉPOLAJAK, BENZIN, TOVOTTE,
OXIGÉN, műszaki- és autógummik
és az összes technikai áruk előnyösen beszerezhetők
Kemény Gyulánál, Subotica
Telefon 29. 5068

DANILO GERGUROV I SIN SOMBOR
Kralja Aleksandra ulica 10.
Telefon br. 125. Alapítva 1821. god.

AJÁNLATTAL SZIVESEN SZOLGÁL

KÁLYHASZÉN	MŰTRÁGYA	BENZIN
CSÉPLŐSZÉN	FAÁRU	OLAJ
KOVÁCSZÉN	GABONA	PETROLEUM
KOKSZ	NAGYBAN	KÁTRÁNYPAPÍR
EFKO BRIQUET	és KICSINYBEN	GYERTYA
TŰZIFA	CEMENT	CÉPSZIJ
FÉRÉSHULLADÉK	MÉSZ	MŰSZAKI CIKKER
ÉPÜLETFA	FASZÉN	VASÁRU

5442

Hollandiai disznózsír
minden mennyiségben kilogrammonként
netto súlyban
Din. 32.50-ért
kapható. Viszonteladónak engedmény.
Kánitz és Leipnicker
Vel-Beeskerek, Miletičeva u. 43. — Telefon 27.

CEMENT
mész, tetőcserep, traverzak, samotta-téglák
és vakolat, valamint az összes építőanyagok-
at szállítja:
„GRADIVO”
Ker. Társ. ZAGREB, Bogovičeva ulica 3.
Telefon 5—5%. — Sürgőnycim: „GRADIVO”

Magyarországon
levő tőkéjét
teljes szavatosság mellett
gyümölcsözően
elhelyezem.
Személyes megbeszélés Suboticán szordáig lehet-
séges. — Cim a kiadóban.

FOGLALKOZÁS

Cukrászsegéd, elsőrangú munkás, azonnali belépésre, állást keres. Pincér-felügyelő, Agina-utca 2. Subotica. 5558

Kisasszonyt pénziárkezelésre és egy idősebb fiút fizetéssel azonnali belépésre keres Dragolj. M. Jovanovic, Cara Dušan 8. Subotica. 5571

Fiatalember, német - magyar levelező, könyvelő (kereskedelmi érettségivel) augusztus 15-re kereskedelmi vagy ipari vállalatnál állást keres. Szíves megkeresések »Agilis« jellegre a kiadóhivatalba keretnek. 5521

Értesítem a n. é. közönséget, hogy Fekete Dénes gőzfűrdőjéből kiléptem és máttól kezdve házhoz jövök masszírozni és

tyukszemot vágni

Szíves pártfogást kér a n. é. közönségtől

Szudarevics József

massour és tyukszemvágó Tudakozódni Jugovica utca 46.

Géptrónó otthoni munkát vállal saját gépén. Cim a kiadóban. 5504

Fényváltást, modern átalakítást és javítást legolcsóbban készít Scim i Drug, Alexandrova-utca Nemzeti szállodája szemben. 5278

Szorb, német levelező irodakisasszonyt keresünk. Gépirásban jártas előnyben részesül. Ajánlatok »Szorpalmas« jelűre alatt »Publika« hirdető irodába keretnek. Strossmayerova ul. 8.

Golyócsapágyjavítás! Fellegi József Novisad, Laze Kostića-utca 28. 4910

Sárkihordót, ki a helyi keresmárosoknál jól be van vezetve, felveszek. Cim a kiadóban. 5566

Pintér pincemestert egy személyben keresek mielőbbi belépésre. Cim a kiadóban. 5505

Műkértész 25 évi gyakorlattal oly uradalmi, városi, esetleg községi főkértésszé állást keres, hol munkája megbecsülésre talál. Szíves megkereséseket kér Baranits Miklós urad. főkértész. Nova-Kaniza, Bánát. 5586

Asztalosok részére gépmunkát készít Braća Spitzer faárugyár. 5588

VÉTEL-ELADÁS

Egy 33 cm. átmérőjű komplett pumpa földet víztelenítésére a hozzávaló csövekkel, továbbá egy komplett komlószárító és gazdasági gépek olcsón eladó. Bövebbet Heuduschka és Hermann cégnél. 5570

NEMESÍTETT

VETŐMAGBUZA

Székács-féle és bonfermier kisebb nagyobb tételekben 5495

ELADÓ

Čokai Vetőmagnemeseitő R. T. Čoka, Bánát.

Magányos házat megvételre keresek. Cim a kiadóban. 5578.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címenő kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állástkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkérdezőkhez válaszshelyeg mellékelendő.

ZÁLOGINTÉZET

Értéktárgyakra kölcsönt ad. Egyenruha szállításra köppenyszövet, ékszer, női-kalapot, cipők, ruhák eladók. Bogovičeva-(Kini-zi)-utca 12. 680

Boros-hordóinkat

prima anyagból minden nagyságban ugyazintenzitiz darab 48 hektoliteres lager hordót juttanyos árban kiarsulljuk. Tel. 289.

MUCSY és TÁRSAI

Paje Kujundžićeva ul. 34.

Malom eladó, két pár kőjarrat, egy koptató, öt méter hosszú kőpad, hat méter hosszú 75 m/m tengely, hat vaskerékkel, csapágyakkal. Ára 26.000 dinár. Szabados István Senta, 41. postafiók.

MEMA Prézárugyár és galvanizáló intézet

Telefon 369. SUBOTICA Gyári tel. 359.

Gyárt: réz épület- és butorvasalást. Vállal: mindenféle nikkelezést, rezeztést, tömegcikkek gyártását.

Veszünk: ócska fémot, ólmot, rezezt, vörörszezt

Kérjen árajánlatot mindenféle vasalásra

»Agraria« gabona- és terményüzlet vesz és elad vetőmagokat, olajmagvakat és egyéb gazdasági terményeket. — Telefon: 1—20. Iroda: Petrogradska-utca 7. kenyérgyárral szemben. Raktár: Strossmayerova-utca 8. huspiac

Meggyőződhetik egy pró-

bavásárlással, hogy üzletben olcsóbban vásárolhat mint bárhol — **Ia marka, borja- és sertés-húst egy zsirt, zsirnaktvalót valamint az összes hentesárakat a legolcsóbb napi áron. Szíves pártfogást kér: Tisztelettel**

SZABADOS

Üzlet a városháza épületben, zenodéval szemben, (volt hatósági huszszék). Egy ügyes kiszolgáló azonnal felvételik.

Nyarikalapok árait leszállítottam. Heiduska Mariška. 5579

Tűzi-fecskendő két keréken járó, 30 méter tömlővel eladó 6000 D-ért Ulrich Testvérek vaskereskedésében. 5585

Eladó ház Sentán, a város legszebb helyén, öt szobával, két magtárral és egy üzlethelyiséggel. Kereskedőnek megélhetést nyújt. Értekezni lehet dr. Horvát Ferenc ügyvédi irodájában Sentán. 5585

KÜLÖNFÉLE

Határatu, jóforgalmu malom magtárakkal, épületekkel és külön 40 láncc föld tanyával haszonbérbe kiadó. Zsámboki János, Starakanizza. 5552

Felkértek azon kisaszszony, kinek vasárnap, f. hó 22-én, Palicson, egy csomagot átadtam, hogy azt vagy a szerkesztőségbe vagy a jogi fakultáson adja le 5573

Ostornyelek

minden minőségben kaphatók szubotici raktáramból azonnali szállításra Árjegyzékkel szolgálhatok. **FEKETE GYULA SUBOTICA** Filip Bumiller prágai cég egyedüli képviselője S. H. 5. területére.

Magyarországon levő 10 láncc földemet elcserélem Bácskában ingatlanért; köves országút mellett, állomásához két kilométer. Erdőkeldőni Subotica, Karadzíčeva-utca 10. Hubertnál, az udvarban. 5548

Szeplőt, májfoltot három nap alatt eltávolít a Pintér-féle Fifi-krém és kölnivíz használata. Kapható kizárólag a **Pintér-gyógyszertárban,** nagytemplom mellett. 2896

Neveltségosen olcsó az »Idea« harisnyabetét. Gyógyszertárban, drogériában kapható. 5486

Moravetz zeneműkereskedés. Timistora, Románia ajánlja fővárosi nivőjű szaküzletét. Megrendeléseket gyorsan és pontosan elintézt. Jegyzék ingyen.

Butorozott szoba augusztus elsejére kiadó. Cim a kiadóban. 5545

Építészek és építők figyelmébe!

Villanyerőre berendezett asztalos telep.

Az egész ország területére legjutányosabb árban készítünk megrendelések után, rajzok szerint, épület, portál, üzletberendezéseket, parkettázást és butorokat legmodernebb kivitelben. — Árajánlatokat leggyorsabban csaközölünk.

SZENTI ÉS VIRÁGH CÉG, SUBOTICA

BENE SUDAREVIČ ULICA

AKSENTIJEVIĆ és FIXMANN BEOGRAD

hírlapterjesztő és hirdető vállalat
Telefon 22-22. SKOPLJANSKA UL. 18. Postafiók 176.
Folyószámla a Prágai Hitelbank beogradi fiókjánál.

VÁM- és PÉNZÜGYEKBEN:

saját jogtanácsosunk jár el. Számos elismerő levél
Vámmentességek, leszállítások és adóügyi felelősségek sikeres elintézéséről.

Üzletáthelyezés!

Tisztelettel értesítjük t. üzletfeleinket, hogy folyó hó 25-én iroda- és raktárhelyiségünket, Novisadon Željeznička ul. 20. sz. alól

Duna-utca 22. sz. alá

a volt Budanovics-féle üzlethelyiségbe helyeztük át.

Bröder & Fenyő, Novisad
nemzetközi szállítók

Távirat: Impex.

Telefon: 292.

Adler & Büchler szövetáruháza Zagreb

Telefon 26-56. sz. Preradovičeva ulica 2. szám Távirat: Stofova.

Atköltözködés miatt nagymennyiségű partiáru és ujonnan megérkezett őszi és téli szövetek mélyen leszállított árban kiárusítatnak.

Csak nagyban!

Csak nagyban!